

۳ نکته‌ای که باید در مورد ملاکی بدانید

ایان دوگید

خداوند از طریق ملاکی نبی، سخنان چالش برانگیز بسیاری را به قوم پس از تبعید خود می‌گوید. کتاب ملاکی در قالب مجموعه‌ای از هفت مباحثه‌ی نبوتی تنظیم شده که هر کدام با یک اظهار نظر تلخ از سوی قوم آغاز و با پاسخ خداوند ادامه می‌یابد. بیشتر این وحی‌ها، توبیخ‌های دقیق و موشکافانه نسبت به نگرش‌ها و اعمال معاصران ملاکی است. با این حال، پیش از آنکه خداوند قوم را توبیخ کند، ابتدا محبت برگزینده‌ی خویش را نسبت به آنان تأیید می‌کند، محبتی که دلیل بقای آنان پس از داوری تبعید بوده است. پیش از آنکه بفرماید: «این گله‌ها را از شما دارم»، ابتدا اعلام می‌دارد: «شما را دوست داشته‌ام» (ملاکی ۱: ۲).

۱. ملاکی نشان می‌دهد که محبت برگزینده‌ی خداوند، همواره نقطه‌ی آغاز است.

در مقابل، قوم با بی‌اعتنایی پاسخ می‌دهند: «چگونه ما را دوست داشته‌ای؟» (ملاکی ۱: ۲). این پرسشی است که خداوند پاسخی تعجب برانگیز به آن می‌دهد. شاید انتظار داشتیم خداوند به خروج از مصر و تصرف سرزمین کنعان اشاره کند، جایی که او معجزات عظیمی برای حفظ قوم خود و اعطای میراث به آنان انجام داد. اما خداوند اسرائیل را به گذشته‌ای دورتر ارجاع می‌دهد، به برگزیدن یعقوب و رد برادرش عیسو (ملاکی ۱: ۳). این محبت کاملاً نالایقانه، دلیل بقای اسرائیل پس از ویرانی اورشلیم و دوران تبعید بابلیان است. بی‌شک اسرائیل به سبب گناهان خود رنج کشید، اما به خاطر محبت عظیم خداوند بازسازی شد. ادوم، نسل عیسو، با کمک به بابلیان، از آسیب‌های دوران بابل نسبتاً در امان ماندند (عوبدیا ۱: ۱۰-۱۴). اما آسایش کنونی ادوم به زودی نابود می‌شود و سقوط آنان کامل و قطعی خواهد بود (ملاکی ۱: ۴-۵). قوم برگزیده‌ی خداوند ممکن است در گناه بلغزند، اما هرگز به کلی سقوط نمی‌کنند، زیرا خداوند آنان را به خاطر محبت خود نگاه می‌دارد (مزمور ۳۷: ۲۳-۲۴).

۲. ملاکی نشان می‌دهد که مردم در سختی‌ها، مستعد بدبینی هستند.

در سراسر کتاب ملاکی، پاسخ قوم به خداوند مملو از بدبینی است. در آغاز، اعلان محبت خداوند را نادیده می‌گیرند (ملاکی ۱: ۲) و در پایان، اطاعت از خداوند را بی‌فایده می‌دانند، چرا که بدکاران کامیاب و متکبران کامیابند (ملاکی ۳: ۱۵). آنان می‌پرسند: «خدایی که داوری کند، کجا است؟» (ملاکی ۲: ۱۷). این نگرش بدبینانه در عبادت سطحی و بی‌روح آنان (ملاکی ۱: ۱۳-۱۲)، در بی‌وفایی نسبت به زنان اسرائیلی (ملاکی ۲: ۱۴-۱۶) و در بخیل بودن برای دادن هدایا (ملاکی ۳: ۸-۹) آشکار است. حتی کاهنان نیز به همین آلودگی دچار شده‌اند (ملاکی ۲: ۱-۹) و با پذیرش قربانی‌های معیوب و صدور احکام مغرضانه در ازای رشوه، عدالت را زیر پا می‌گذارند (ملاکی ۲: ۹). سختی‌ها، چه در آن زمان و چه اکنون، اغلب باعث دل‌سردی‌ها نسبت به خداوند می‌شود.

۳. ملاکی نشان می‌دهد که خداوند، تکریم‌کنندگان خود را تکریم می‌کند.

در مقابل، قوم با بی‌اعتنایی پاسخ می‌دهند: «چگونه ما را دوست داشته‌ای؟» (ملاکی ۱: ۲). این پرسشی است که خداوند پاسخی شگفت‌انگیز به آن می‌دهد. شاید انتظار داشتیم خداوند به خروج از مصر و تصرف سرزمین کنعان اشاره کند، جایی که او معجزات عظیمی برای حفظ قوم خود و اعطای میراث به آنان انجام داد. اما خداوند اسرائیل را به گذشته‌ای دورتر ارجاع می‌دهد، به برگزیدن یعقوب و رد برادرش عیسو (ملاکی ۱: ۳). این محبتی که آنها کاملاً لایق آن نبودند، دلیل بقای اسرائیل پس از ویرانی اورشلیم و دوران تبعید بابلیان است. بی‌شک اسرائیل به سبب گناهان خود رنج کشید، اما به خاطر محبت عظیم خداوند بازسازی شد. ادم، نسل عیسو، با کمک به بابلیان، از آسیب‌های دوران بابل نسبتاً در امان ماندند (عبدیا ۱: ۱۰-۱۴). اما آسایش کنونی ادم به زودی نابود می‌شود و سقوط آنان کامل و قطعی خواهد بود (ملاکی ۱: ۴-۵). قوم برگزیده‌ی خداوند ممکن است در گناه بلغزند، اما هرگز به کلی سقوط نمی‌کنند، زیرا خداوند آنان را به خاطر محبت خود نگاه می‌دارد (مزمور ۳۷: ۲۳-۲۴).

اما اگر همه‌ی ما گناهکاریم و همانطور که پولس در رومیان ۳ اشاره می‌کند، از شریعت موسی کوتاهی می‌کنیم، چگونه خداوند می‌تواند در داوری نهایی، نیکوکاران را از بدکاران متمایز کند، بدون اینکه همه‌ی ما را محکوم سازد؟ چگونه خداوند می‌تواند یعقوب ناعادل را که او را دوست داشته و برگزیده است، نجات دهد؟ پاسخ این پرسش در عهد جدید نهفته است، جایی که نبوت ملاکی ما را به خوبی برای آن آماده می‌سازد.

در لوقا ۱: ۱۷، یحیی تعمیددهنده پیش از تولد به عنوان ایلیایی که پیش از آمدن نخستین عیسی مسیح خواهد آمد، معرفی می‌شود. نکته قابل توجه این است که پیام فرشته منحصرأ بر جنبه‌ی مثبت نبوت ملاکی تمرکز دارد و اعلام می‌کند: «او به روح و قوت الیاس پیش روی وی خواهد خرامید تا دل‌های پدران را به طرف پسران و نافرمانان را به حکمت عادلان بگرداند تا قومی مستعد برای خدا مهیا سازد». از لعنت داوری سخنی به میان نمی‌آید، زیرا عیسی در نخستین آمدن خود، برای جستجو و نجات گمشدگان آمد (متی ۱: ۲۱).

در کوه تجلی، عیسی با موسی و ایلیا ملاقات کرد و درباره‌ی خروج خود (خروج از اورشلیم) سخن گفت، که از طریق آن، نجات قوم خود را به ارمغان می‌آورد (لوقا ۹: ۳۱). اما برای کسانی که اکنون مسیح را نمی‌پذیرند، آمدن دیگری در پیش است، هنگامی که مسیح سوار بر اسب سفید باز خواهد گشت تا نابودی را بر ناتوبه‌کاران بیاورد (مکاشفه ۱۹: ۱۱-۲۱). اما برای کسانی که ترس از خداوند را در ایمان به مسیح نشان می‌دهند، آن روز مانند نخستین پرتوهای خورشید در بهار خواهد بود، گرمایی دلپذیر بر پوست، نه تنوری سوزان که هر چه را لمس کند، می‌سوزاند (ملاکی ۴: ۱-۲).

این مقاله بخشی از مجموعه «هر کتاب از کتاب مقدس: ۳ نکته‌ای که باید بدانید» است.

این مقاله در وبسایت لیگونیر منتشر شده است.

دکتر ایان دوگید، استاد عهدعتیق در دانشگاه الهیات وست‌مینستر در فیلادلفیا است. او نویسنده‌ی چندین کتاب از جمله "تمامی زره خدا" و "صفنیا، حجی و ملاکی" است.